

ATATÜRK ve Atatürk'çüler

YARGILANIYOR

Toplumcular Tahkir
Ediliyor!..

Ok yaydan çıkmıştır. Hepimizin amacı olan demokrasi düzeni, «anarşi başlıyor» diyen bir takım kuklalar, bir takım çığırktanlar tarafından anarşiye doğru kaydırılmaktadır. İleri sürdükleri gibi, gerçek bir demokrasinin yaratılması için, bu anarşi arasında ve kelle koltukta çalışıp didinen toplumcular, gerçekçiler tarafından değil!

Rejimi korumak ya da kurtarmak gerektiğini ileri sürenler, varlığımızın, ulusal bağımsızlığımızın ve devrimlerimizin temeli olan Mustafa Kemal'i sanık sandalyesine oturtmakla, gerçek niyetlerini ortaya koymuşlardır. Bir ucu hilafetçilik şeriatçilik gibi akımlara, bir ucu ağalığa ve burjuvaziye, bir başka ucu köktü dışarda olan çıkar çevrelerinin komprador kapitalizmine dayanan ve gerçekte tûba ağacı efsanesinden başka birşey olmayan bu düşünüşlerin çıkarıcı savunucuları daha

da ileri gitmektedirler: Devrimlerine karşı girişilen suikastlar, saldırılar yetmiyormuş gibi, Atatürk'ün sözleri şuna ya da buna izafe edilmekte, yalnız sözleri ile dahi başlarında Demokle'nin kılıcı gibi duran kurtarıcıyı saf dışı edebileceklerini düşünmek gafletine düşmektedirler.

Gerçekleri, doğruları söyleyenler, şimdilik tahkir ediliyor: «Sokaklarda bağımsızlık türküleri söyleyenler» v.b. gibi sözler, daha önce söylenmiş olan «bir avuç serseri, kara cübbeliler» sözlerinin devamı olmaktadır. Atatürk'ü sanık sandalyesine oturtanların bu sözlerden ve anarşi çıkarmak için yaydıkları «silâhlı halk ihtilâli» söylentilerinden sonra, bir terâr havası na gitmekçi fikirleri susturmak niyetleri olduğunu şimdiden söylemek herhalde kehanet sayılmaz

Gazetemiz dizgiye verilirken açıklanan «Aşırı solla mücadele» kanunu tasarısı ve icra edilen âyetli parti kongreleri, düşüncelerimizi doğrulamaktan

Bursa Nutkunda

«Türk genci, inkılapların ve rejimin sahibi ve bekçisidir. Bunların lüzumuna, doğruluğuna herkesten çok inanmıştır, rejim ve inkılapları benimsemiştir. Bunları zayıf düşürecek en küçük veya en büyük bir kıpırta ve hareket duydu mu bu memleketin polisi vardır, ordusu vardır, adliyesi vardır demeyecektir. Hemen müdahale edecektir ve kendi eserini koruyacaktır.»

POLİS GELECEKTİR, ASIL SUÇLULARI BIRAKIP ONU YAKALAYACAKTIR. Genç, «Polis henüz inkılap ve Cumhuriyetin polisi değildir.» diye düşünecek, fakat **ASLA YALVARMAYACAKTIR.**

MAHKEME ONU MAHKÛM EDECEKTİR. Yine düşünecek: «Demek adliyeyi de ıslah etmek, rejime göre düzenlemek lâzım.» diyecek.

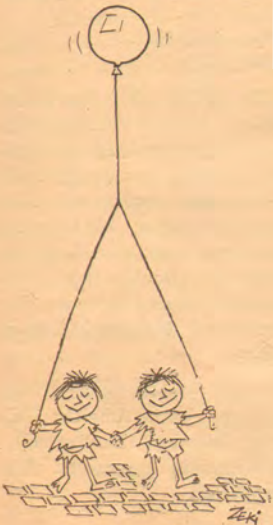
ONU HAPSE ATACAKLAR, kanun yollarından itirazların yapmakla beraber; Meclise telgraflar yağıdırıp haklı ve suçsuz olduğu için tahliyesine çalışılmasını, kayırılmasını, istemeyecek... Diyecek ki: «Ben iman ve kanaatımın icabını yaptım, bu haksızlığı meydana getiren sebep ve amilleri düzeltmek de benim vazifemdir.»

İŞTE BENİM ANLADIĞIM TÜRK GENÇİ VE TÜRK GENÇLİĞİ..»

demişti MUSTAFA KEMAL

başka bir anlam ifade etmemektedir. Çünkü bu çeşit yapay (sun'i) tedbirlerin ve geriye doğru atılan adımların gerçek yurtseverleri yıldıramayacağı bilinmelidir.

Geçmişin bunca dersinden ve Mustafa Kemal'den sonra da bu çeşit davranışlara, düşünüşlere sapanlar, kendi kuyularını kendilerinin kazmakta olduklarının farkında mıdır?

YAZISIZ...

ÜNİVERSİTEDE REFORM

Üniversiteler bu aybaşında açıldı. Ve, bir kaç yıl önce sözü edilen «Üniversite Reformu» sorununa artık değinilmez okundu. Biz, reform un zorunlu olduğuna inanıyor ve aşağıda; yabancı ülkelerde yapılan reformların feisfesini yansıtan birkaç örnek sunuyoruz :

a) Üniversite reformu ülkenin yapı reformu ile birlikte yürür:

Üniversite reformu, ülkenin yapısını meydana getiren üç ana unsur; siyasal, ekonomik ve sosyal gerçeklerde köklü değişiklikler gerektirir. Ancak, üniversite reformu, ilerici ve halkçı bir yapıya sahip olmayaa partiler çoğunluğunun meydana getirdiği siyasal otoriteye bırakılamaz. Diğer yönden, üniversite reformunu statükocu öğretim üyelerinin gerçekleştirmesinde zor gözükmemektedir. Bu kısır döngüyü (cercele vicieux) ancak, üniversite öğrencilerinin güçlü itisi, baskısı, kırabilir.

Başka bir deyişle, herkes, belli bir bölümde (sektör) demokrasiyi kurmaya başlamalıdır.

KÖKLÜ REFORMLAR :

b) Az gelişmiş ülkelerde üniversitelerin geleneksel görevleri — bilgiyi korumak, aşamasını yükseltmek ve geçirmek, gerçeğin araştırılmasını sağlamak V. B.— yanında ek görevleri de vardır.

Az gelişmiş ülkelerde, üniversite, toplumun yaşantısına ve değişikliklerine katılmalı, bundan giderek, kendi toplumu karşısında sorumluluk yüklenmelidir.

Bugün, üniversitenin kusurlu görüldüğü yönlerden biri; toplumsal sorunlardan uzak kalma, halkla ilişki yokluğudur.

Üniversite, toplumun yeniden yapılandırılmasında, etkili ve dinamik bir rol oynamalıdır. Üniversitenin, toplumla diyalektik bir ilişki kurması gerekir. Üniversite aynı zamanda topluma hizmet etmeli ve onu eleştirmelidir.

Üniversite, az gelişmiş bir ülkede görevini tanımlıyamadığı için, yığınlarla bağlantı kurabilecek düşünce adamı yetiştirmede başarısızlığa uğramıştır.

Üniversitelerde, statükocu öğretim üyeleri, üniversite öğrencilerinin bu yönde bilinç kazanmalarını önlemişlerdir.

Az gelişmiş ülkelerde, üniversitelerin bir başka görevide; yetiştirimini, gelişme yolunda olan ekonominin gereklerine uydurmaktır.

AZ GELİŞMİŞ ÜLKELERDE ÜNİVERSİTELERİN GÖREVİ :

c) Üniversite öğreniminde plân yokluğu, önemli sorunlar doğurmaktadır.

Üniversite öğrencilerinin, öğretim üyelerine göre, yüksek yüzdeliği, kısa süreli tedbirlerin doğurduğu kötü sonuçlar, özellikle; kazanç amacı güden özel okulların açılması, bilimsel öğretime önem verilmemesi v.b.

PLÂN YOKLUĞU :

d) Üniversiteler, genellikle, büyük şehirlerde kurulmuşlardır. Bu tutum öğretimin demokratlaşmasını önlemektedir. (Yurtlar yetersiz).

Yüksek öğrenim, ayrıcalıklı bir kümenin tekeline kalmaktadır.

Sorunun çözümü, ulusal gelirin, yüksek öğretime ayrılan payının artırılmasına, şahsi nitelikler dışında koşullar aranmasına, öğrencilere sosyal yardımlar yapılmasına, (Yeterli burslar verilmesine), bağlıdır.

ÖĞRETİMİN DEMOKRATLAŞTIRILMASI :

e) Bugün, üniversiteye değgin ilinti (münasebet), üstün altta ilintisi biçimindedir. Bu durum öğrenciye edilgenlik (pasiflik) bilincini vermektedir. Çağcıl ilinti şekli ise; demokratik ilintidir. Bundan giderek, maddi hak dâvaları, pedagojik ve enstitüsyonel hak dâvaları birbirlerinden ayıramazlar.

Bir iki örnek verelim :

İspanya :

CUDE (Demokrat öğrencilerin üniversite konfederasyonu) ilkeleri.

1) Özerk kuruluş :

Üniversite toplum hizmetinde özerk bir kuruluştur. Üniversitenin amacı, bilgiyi, içine aldığı ideolojiyi hesaba katmadan, yayma ve öğretmedir.

a) Üniversite öğretim üyelerinin görevlerinde tutulmaları, kişisel yeteneklerine bağımlı bulunmadır. CUDE «ömür boyunca profesörlük» ilkesini yadsmaktadır (reddetmektedir).

b) Üniversite tüm bilimlere, içine aldığı ideolojiyi hesaba katmadan, açık bulunmalıdır.

Günümüzde İspanyol Üniversiteleri, sorunları çözmekten çok, onları saklamaya çabalamaktadır.

c) Üniversite, her türlü bağımlılıktan uzak olmak için, özel girişimden (teşebbüsten) bağımsız olmalıdır.

d) Üniversite, Hükümet baskısından, uzak bulunmalıdır.

2) Malî yardım :

Üniversite, özerkliğine kefil olan bir hükümet aracılığı ile, toplumun malî desteğinden, öncelikle faydalanır.

Özel yüksek okullar yararına, devlet üniversitelerini önemsemekten, kaçınılmalıdır.

3) Herkese açık, özgür bir kuruluş : Üniversite yetenekli (kabiliyetli) tüm öğrencilere açık, özgür bir kuruluştur.

Üniversite tutuculuğuna (muhafazakârlık) son vermektedir. Devletin yardımıyla yetenekli her öğrenci üniversite eğitimi yapabilmelidir.

4) Verimli bir sektör :

Üniversite, verimi belirli bir süre sonunda görülebilen, toplumun ürün veren bir sektördür.

Üniversite, toplumun, ekonomik, sosyal gelişmesinde yaşamasını yükselten verimli bir sektördür. Bundan giderek, araştırma merkezlerinin kurulması, üniversite öğrencilerine, sosyal yardımlar sağlanması gerekmektedir.

Özellikle, öğretim üyeleri, bilimsel düzeyi (seviyeyi) alçaltmadan memleket gerçeklerine yönelmelidir. Çünkü, uygulaması topluma yaramıyan her bilim, küsürdür.

5) Toplumda etken (aktif) bir güç :

Üniversite, toplumun sorunlarını çözümlenmeye hazır, toplumun etken bir gücüdür.

Üniversite, toplum sorunlarına yabancı kalmamalıdır. Tersine toplum sorunlarının çözümlenmesine katılmalıdır.

Öğretim üyeleri, kedadilerini öğretime verebilmeleri için, çalışmalarının karşılığını alabilmelidirler.

Toplumun yapısı, tüm diplomalılara iş verebilecek şekilde, değiştirilmeli, «düşünce adamlarının işsizliğine» son verilmelidir.

CORDOBA (Arjantin)

BİLDİRİSİ 1918 :

«Biz, özgür bir Cumhuriyetin insanları, bizi yirminci yüzyılın ortasında hükümdar ve manastır egemenliğine bağlayan son zincir halkasını parçalamış bulunuyoruz... Bu günden başlayarak, ülkemizde bir eksik yüz karası, bir fazla özgürlük sayacağız...» şeklinde başlayan «Cordoba Bildirgesi» (Beyannamesi), Latin Amerika'nın, Üniversite Reformu «Reforma Universitaria» konusunda, en önemli belgesidir.

«Cordoba» bildirgesinin ilkelerini başlangıç olarak alan, Latin Amerika Üniversitesi reformu devimleri (hareketleri), «Cordoba» bildirgesinin aşamasına ulaşmaya çabalamışlardır.

Emperyalizmle savaş ve kültür

Osman S. AROLAT

«HUE - GÜNEY VIETNAM (A.P.)—
Dün sabah erken saatte, buradaki Budist tapınaklarının birinin önünde 17 yaşında bir kız, kendini ateşe yererek diri diri yakmış, kıvrana kıvrana can vermiştir. Hükümetini protesto maksadıyla Budistlerin giriştikleri hükümet aleyhtarı kampanyaya böylelikle şimdiye kadar 5 kişi diri diri yanarak intihar etmiştir. Kendini yakan kızın kimliği, N. güren Thi Van olarak açıklanmıştır. Kız, Thauh Hoi Pogodası'nın (Tapınağının) hemen önünde üzerine benzin dökerek bir kibrit çakmıştır. Kız üç mektup bırakmıştır. Pagoda'daki Budist rahibelerin bildirdiklerine göre bu mektuplarında kız: Birleşik Amerika'nın Nguyen Cao Ky askeri hükümetini desteklemesini protesto etmiştir.»

Yukarıdaki haber 1 Haziran 1966 da Türkiye'nin en çok satılan gazetesinin birinci sayfasında yer alıyordu.

Yukarıdaki haber nükleer güçlere karşı savaşan insanların dramını anlatmaktaydı.

Yukarıdaki haber Jonson'un bir süre önce «Vietnam savaşı bizim bu yılki ekonomik yapımızı ayakta tutacaktır» diye Teksas'tan Vaşington'daki Amerikan iş adamlarına çektiği insanlık dışı telgrafın bir başka yönünü yansıtıyordu.

Yukarıdaki haber dünyanın ta bir ucu da kendi ülkeleri, ilk kurtuluş savaşı veren ülkemiz ve diğer bütün az gelişmiş ülkeler için savaşan insanların yaşamını açıklıyordu.

Evet bugün Vietnam'da ölen her Vietkong'lu veya her Budist bütün dünyadaki az gelişmiş ülkelerin insanların yaşamaları için ölüyorlar, çünkü Johnson'un da dediği gibi Amerikan ekonomisinin ayakta durabilmesi için büyük etkeni harp ve çelik endüstrisinin işlerini yitirmemesi gerekmektedir. Bu gereklilik ekonomik alanda sömürdüğü az gelişmiş ülkelerde yapacağı harcamalarla yerine gelmektedir. Örneğin Vietnam'dan bızce bir süre sonra da başka az gelişmiş ülkeye yönelmesi doğaldır. bu nedenden böylesi savaşların. Şimdi tümü az gelişmiş ülkelerin yapması gerekli olan savaş Emperyalizme karşı açılacak savaştır.

Emperyalizm çok yüklü ve bütünsel bir sömürme olduğuna göre ona karşı açılacak savaş da çok güçlü ve bütünsel olmalıdır.

Emperyalist ülkelerin az gelişmiş ülkelere nasıl girdiği; ekonomik baskılarına yanında bunu işler tutabilmek için hangi etmenlerden yararlandığı incelenmelidir. Örneğin: ülkemizde kültürel, sosyal ve dinsel ve bunun gibi alanlarda girilen sömürtiler yan etmen olarak kullanılmaktadır. Bunlardan biri olan kültür emperyalizmini ele alırsak şu durumla karşılaşılır:

Emperyalist ülkeler, kendi değerlerini kabul ettirmek için müzik, roman, tiyatro,

sinema ve bir öykünme sanatı yaratmışdır ülkemizde.

Müzik alanında dünün Elvis Presleyle ri yerlerini bugünün Adamolarına bırakıp köksüz olarak sürüp gitmekte.

Tiyatrolar dünün' özsüz güldürüleri bugünün gereksiz bulvar oyunları olarak karşımıza çıkmakta.

Romanda dünün Mayk Hammer'leri bugünün yaşamsız James Bondlarına yerlerini terketmekte iken, % 60 okuma yazma bilmeyen ülkemizde çok sayıda yer alan ve büyük değer taşıyan beyaz perdelerde Hollywood'un yaşanmamış aşkları, ağdalı ağlatıları hiç bir şey getirmeyen güldürülerine ya da öykünmelerine yer verilmektedir. Bu şekilde özellikle ülkemizde ve benzeri az gelişmiş ülkelerde çok önemli yeri olan sinema rezilce yozlaştırılmıştır.

Hal böyle olunca ülkemizin gelişiminde yeri olan sanatçı kişi birkaç soylu direncinin dışında öykünmeyi amaç edinen köksüz ve özsüz kişi oluyor, gerçek görevini yükümlenemiyor. Daha iyi ve güçlü düzenlerin haberciliğinden kısır, piçleşmiş, yozlaşmış öykünmeciliğe yöneliyor.

Ayrıca dışarı dışında en ünlü sanatçılar, en iyi öykünücüler olarak çıkıyor karşımıza. Ülke insanı gündelik yaşam içinde kabullendiği bu sanatta kendi sorunlarını çözecek ve ileri gitmesine yardım edecek yanı bulamıyor. Ama Emperyalist ülkeler arzularla çıkarıcılarla bu gündelik köksüz sanatları ülkemize ve benzerlerine yutturmaya devam ediyorlar.

Çünkü ekonomik sömürücüleri saklayabilmeleri için yan etmenlerle, böylesi sömürtilerle etkilemeleri gerekli bizleri. Çünkü emperyalist ülkelerin, sömürme düzeninin en belirgin yanlarından biri çok yönlü bir bağımlılığa getirecek az gelişmiş ülkeleri. Çünkü emperyalist ülkelerce sömürmlinin en çok varılmak istenen yeri az gelişmiş ülkede ondan ayrılırsam ne yaparım korkusunu yaratmak, böyle çok yönlü bir bağımlılıktan kurtulmanın tek çıkar yolu da çok yüklü bir savaş açmak. Bu savaşta köksüz olan emperyalist ülkenin verdiği silâhlarla değil, kendinin olan özlü silâhları kullanmak gerek. Açılan savaşta emperyalizmin her alanda karşısına çıkmak gerek.

Ekonomik alanda, kültürel alanda,

dini sömürücülik alanında, sosyal alanda v.b.

Örneğin bunlardan kültür emperyalizmine karşı olan ülkemizde şöylece başlıklar:

Müzik alanında bizim Dadaloğlumuz, Emrahımız, Yunusumuz, Dede Efendimiz, Itrimiz ve «Bekleyi bekleyi gözüm dört oldu» diyen Pir Sultan Abdahımız var denir. «Her yerde kar var» diyen Adamolar ve öykünücüleri kenara itilir. Büyük çoğunluk kendinden doğmuş özde bağıntı olduğu ezgilere yönelir böylece. Bunun yanında diğer ülkelerle olan müzik ilişkisi emperyalist ülkelerin yudurma ve sömürme sanatı yerine; evrenselleşmiş, kendini kabul ettirmiş, insana dönük sanatçılar şeklini Elvis Presleyle, Adamolar yerlerini Bachlara, Vivaldilere, Bartoklara, Prokofiyeflere ve yeni denemecilere bırakırlar.

Tiyatroda isimleri bir kere duyulup yok olan Claude Magnierler, François Campanxler ve öykünücüleri yerlerini ülkesel sorunların yansıtıcısı yazarlara bırakırlar. Ya da Shakespearelere, Molierelere, gerçekçi Brecht'lere sahne açarlar.

Ülkesel sorunlara eğinildiğini en çok gördüğümüz; romanda Yaşar Kemal, Orhan Kemal, Fakir Baykurtlar, Samim Kocagözler biraz daha yerleşirler koltuklarına. Dış ülkelerden ise James Bondlardan çok Dostoyevskilerin, Sartrelerin, Joyce'lerin eserleriyle ilişki kurarız.

Sinemada, büyük etkende, bizden olan gerçekleri getiririz perdeye. Dış ülkelerle ilişkideyse sıradan yöneticilerin yaptıkları yerine, Louise Bunuel'lere, Viskonti'lere döneriz.

Ancak böyle çok yönlü büyük bir savaşla başarabiliriz kültür emperyalizminden kurtulmayı. Ve o zaman söyleyebiliriz: «Bir ağaç gibi yalın ve hür
Ve bir orman gibi kardeşesine» olan türkünümüzi.

Ve tüm yönleriyle böylesine güçlü bir savaş açabilirsek emperyalistlere, yarı dünyanın diğer az gelişmiş ülkeleri adına ölmeyiz biz bir daha. Ve böyle güçlü el ele bir savaş açarlarsa az gelişmiş ülkeler; dünyada ilk kurtuluş savaşı başarısına erişmiş ülkemizle el ele mutlu, barışçı bir dünya kurar emperyalistlere karşı. Emperyalistlerin yok edilecekleri...

TERCÜMAN GAZETESİ VE AHMET KABAKLI ADALET HÜZURUNDA

Tercüman Gazetesine yazdığı bir fıkra ile gazetemiz sahibi Alpay Kabaklı'ya hakarete bulunan ve Komünistlik isnadeden Ahmet Kabaklı ile Tercüman Gazetesi sorumluları aleyhine, gazetemiz sahibi tarafından açılan davanın duruşmasına, 19 Aralık günü saat 10.30 da İstanbul 17.

Asliye Hukuk Mahkemesinde devam edilecektir.

Fıkrası ile hakarete suçlu da işleyen Kabaklı, Af Kanunu dolayısıyla Ceza Mahkemesinde hesap vermekten kurtulabilmiştir.

Öte yandan, sözü geçen dava dolayısıyla verdiği cevap lâyihasında hakarete bulunan davalılar Avukatı A. Vehip Tümer de mahkemeye verilmıştır.

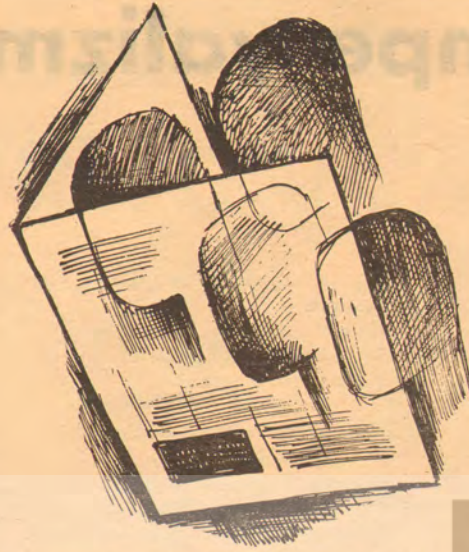
Aydın Düşünce ve Temel Sorunlar

Dr. Erdal ATABEK

Toplumumuzda aydın sözü kadar cömertçe kullanılan söz azdır. Genellikle eğitim ve öğrenimle eş anlamda kullanılmakla beraber, aydın kişi olmanın ayrı özellikleri bilinmektedir. Nice öğrenimlerden geçmişler vardır ki aydın olmanın niteliklerine âdeta sırt çevirmişler de çok az eğitim görebilmiş kişiler duru bir düşünce açıklığına varabilmişlerdir. Eğitim ve öğrenim aydın olmanın temellerini verebilir. Öyleyse aydın olmayı nasıl tanımlamalı? Aydın kişi olmanın başında kendisine öğretilen ve söylenenle yetinmek, gerçek olan her şeyi bilmek ve anlamak isteği gelir sanırım. Bunun ötesi aklı ve bildiğini kendi görüş açısından değerlendirmektir. Bilgisini, öğrenisini daha iyisiyle değiştirebilmek yâni kendini aşabilmek de sâhipsiz çok önemli. Ayrıca kendi gücünü topluma katma güç ve amacını da duymalı aydın kişi. Daha ne yönleri vardır aydın tanınının ama bu kadarı da sağlam ölçüler olabilir her halde.

Çevremize baktığımız zaman düşünce ortamının belirli görüşler yöünde geliştiğini anlayabiliriz. Bir düşünce tipine göre toplumumuzun dertleri manevî alandan gelmektedir. Bir kısmı dinî, bir kısmı da töresel (ananevî) dediğimiz davranış ve inançlarımızın zayıfladığını, toplumun köklü düzeninin bu yüzden sarsıldığını, birbirimizi eskisi kadar sevmediğimizi ve yardım duygularımızın azaldığını belirten görüş sahiplerince bunlar dışındaki nedenler zoraki veya maksatlıdır. Bu paraleldeki diğer tip bir düşünce fertlerin az çalışmasına ve birbirlerinin kazancına göz diktiklerine dikkati çeker. Bu görüş sahiplerince herkes kendi işine bakmalı, çok çalışmalı, kazancı ve vakti bol olanlar da fakirlere yardım etmelidirler. Bu görüş sahiplerinin birleştiği nokta statükonun korunmasıdır. Statüko korunacak, belirli aksaklıklar kimseye rahatsızlık vermeyecek şekil ve derecede giderilecektir.

Bazılarınca iyi niyetle, bazılarınca iş'ne öylesi geldiği için ileri sürülen bu görüşlerin sığılğını farketmemek imkânıdır. Din ve törenin toplumdaki yeri açıktır, ancak sosyal ve ekonomik güçlükleri bu yolla gidermek mümkün değildir. Çalışın, çok çalışın demekle de iş alanları açılmamaktadır. Fakirlere yardım konusu elbette iyi niyetle ele alınmaktadır ama

bunun çaresi de elinde olmayan sebeplerle çalışmaya sosyal güvenlik şartlarını sağlamak, çalışanın emeğini de onu yardıma muhtaç bırakmayacak ölçüde değerlendirmektir. Statükoyu beğenmemek anarşi istemek değil, temel aksaklıkları gidermek demektir. Kısaca belirtip eleştirdiğimiz bu görüşler akıldan çok duygu yoluyla edinilmekte, çevredeki kültür ve tartışma kısırlığında gelişmektedir. Bu görüşlerin temel karakteri konservatif (muhafazakâr) olmasıdır. Bu görüş sahiplerini Atatürk devrinde de tanımak kabildir. Millî mücadele sırasında Atatürk yanında olan bu görüş sahipleri devrimler sırasında karşıtıma geçmişler ve bugünkü Türkiye'nin temelleri bu statükoculara rağmen atılmıştır.

Atatürkün önderlik ettiği gerçek Türk aydını radikalist düşüncenin sahibidir. Radikalist düşünce, toplumun temel sorunlarını ortaya koyar ve hiç bir aksaklığı gizlemeden en iyinin ne olduğunu ve çağdaş uygarlığa zaman kaybını en âza indirerek nasıl erişileceğini araştırır. Toplumumuzun Osmanlıktan devraldığı feodal yapının sosyal hayatımızı nasıl etkilediği, köylerimizin geri kalmışlığının nedenleri, köy kalkışmasının yolları, tarım veya sanayi ülkesi olmanın anlamı, çalışanların emeklerinin karşılığını alıp almadıkları ve bunların nedenleri, kapitalist ve sosyalist gelişme yollarının neler olduğu ve bunların az gelişmiş bir ülkede verebileceği sonuçlar, sanayileşmenin önemi ve nasıl mümkün olabileceği, vergi ve toprak reformları, ülkemizin yeraltı servetleri, dış yardımlar, yabancı sermaye gibi çeşitli sorunları araştırın inceleyen ve tartışan kişiler gerçek Türk aydını olma niteliğinin sahibidirler. Atatürkün devrimleri emanet ettiği Türk gençliği, hangi yaşta olursa olsun bu devrimci ve ülkesinin az gelişmişliğini hazmedemeyen aydın düşüncenin sahipleridir. Hiç bir dış ülkeye bağımsızlığını zedeliyecek oranda bağlanmadan, iç ve dış yönetiminin kişiliğini kiskançlıkla koruyarak her türlü dış imkânı ülkemizin menfaatleri açısından değerlendirerek kabul eden bir davranış Türk aydınının özlemidir.

Amerikan Tekniği ile Fikirlerinizi Başkalarına Kabul Ettirmek İstiyorsanız

Aşağıdaki yazı Amerika'da yayımlanan (Your Life) dergisin den alınmıştır. Toplumcu düşüncülerini çevrelerine kabul ettirmeğe güçlük çektiklerini söyleyen toplumcu dostlara, yurdumuzu sömürge olmaktan kurtarmak için, biraz da sömürgeci taktiklerinden yararlanmak gerektiğini gözeterek, sunuyoruz.

Aynı zamanda, «fikri nüfuz» yoluyla giren fikir emperyalizminin taktiklerini ve hükümet düşürme, seçim propagandasına yardım etme, barış gönüllüleri gibi «başarıya ulaşma araçlarının» dayandığı psikolojik temeli de ortaya koyacaktır bu yazı.

Birinci yol: Balıkcıyı gözünüzün önüne getiriniz. O hiçbir zaman oltayı eline alıp ıgneli çengeli balığın ağzına geçirmez. Oltayı yemleyip öyle bir atar ki balık ona koşar koşar kendiliğinden gelir. Siz de fikirlerinizi o hale sokun; karşınızdaki kimse onu kendi fikri imiş gibi hissetsin, ona dört elle sarılsın ve sizin tarafınızı tutsun. Karşınızdaki sizin fikrinizi kendi fikri imiş gibi satın dursun, ehemmiyeti yoktur.

Bir de «Bu böyle olacaktır» yerine «Bunu söyle yapsak acaba nasıl olur?» demeniz; «Bunu böyle yapmalıyız» diye kat'i konuşmaktansa «Acaba söyle yapsak münasip midir?» şeklinde konuşmanız fikrinizin kabul edilmesini kolaylaştırır.

İkinci yol: Kabul ettirmek istediğiniz fikrin ziddini ortaya atıp onun kötülüklerini açıklamaya çalışın. Abraham D. Lincoln fikirlerini çalışın ham Lincoln fikirlerini kabul ettirmekte daima bu tekniği kullanırdı.

Bu yolda kullanılacak başka bir teknik de karşınızdaki fikrinizi sanki ondan almış gibi görünmek, meselâ, «Geçen gün bana hatırlattığınız gibi...» diye söze başlamaktır. Dinleyicinize fikrin menşei kendisi imiş gibi davranırsanız o fikri hemen beimseseğinden emin olabilirsiniz.

Bir gün meşhur yıldız Rosalind Russell'in çevirdiği bir filmde bir sahnesinden rejisör memnun kalmamış, tekrar edilemesini istiyordu. Fakat sanatkâra doğrudan doğruya ikinci bir defa tekrarlanmasını söylemek te işine gelmiyos, iyi tesir yapmayacağını biliyordu. Rejisör sahnenin sonunda şöyle bir taktik kullandı: «Fevkalâde! Fevkalâde! Fakat Miss Russell halinizden anlamdım ki siz bu sahneden memnun olmadınız, tekrarını arzu ediyorsunuz. Pek âla olsun, bir kere daha tekrar edelim.»

Üçüncü yol: Sorunuz, anlatmayınız. Karşınızdakine öyle sualler sorunuz ki vereceği cevaplar sizin fikrinizin ta kendisi olsun. Böyle yapmakla karşınızdakine fikir (Devamı 8. sayfada)

ÇETİN ALTAN

KELİME DOĞMATİZMİ

Kelimeler... Önemlidir kelime önemli... Genç bir çifti bir koruda dudak dudağa yakalayan jandarma ,biraz da kendi namusu zedelenmiş gibi bir telâş ve kızgınlıkla kaşlarını çatıp, plaskasını düzelterek suçluları karakolu götürmiye, hazırlarken, aşıklar bir kelime fırlatırlar:

— Evliyiz...

Yüz değışecek, kadar düzelecek, kol yana düşecektir... Ne olmuştur? Hiç, Öpüş o öpüştür, kız o kızdır erkek o erkek... Sadece üç heceli bir kelime söylenmiştir...

Beşlik klişelerin cenderesi içinde yetişmiş kafalar; böyle basit sübaplarla rahatlatırlar...

Bu yüzden, kütleleri idare etmek hirsının sarısına tutulanlar; her şeyden önce kelimelerin tılsımını öğrenirler... Kut-sal, dokunulmaz, tabulaşmış sözler bulurlar... Bu sözlere karşı çıkmayı, bu sözlerden kuşkulanan mayı bir cins ihanet, bir cins suç olarak gösterir ve kabilsen bunları kanunlara intikal ettirirler...

Yedi yaşında mektebe girdiği andan itibaren beyni; bu, içi kof kelimelerin örsünde dövülen kişi, ergin çağa geldiği zaman da onun etkisinden kolay kolay kurtulamaz. Bu kelimeler uğruna dövüş eder, ölür; yahut çalışır, yaşar...

Bu şekildeki sözlerden kurulmuş bir sistemin en korktuğu şey, şüphecilik, septisizmdir...

Size bir adamı kahraman diye tanıtırıyorlar. Dişleriyle kırk kişinin boğazını kopararak öldürmüştü... O kahramandır. Bundan şüphe etmiye artık sizin hakkınız yoktur. Onun kahramanlığını kabul etmemek ihanettir. En küçük bir paradoks,

en cılız bir nükte çevrenizdeki-lerin kızgınlığını toplayıverir üzerinize... Ve size sorarlar:

— Sen Türk müsün?

Böyledir bu... İktisaden kalınmamış memleketler, sanatta, materyele, endüstriye ve filme gidemeyince; bir takım ögücü kelimelere giderler, kahramanlığa giderler, cesarete giderler, kuvvete giderler...

Ancak ne kadar sürer bu? Sadece bir müddet... Belirli bir müddetin sonunda kelimeler, tısunlarını kaybetmiye başlarlar. Sonra da moda bir tâbirle vatan yüzünde, aydınlardan başlayıp halka geçen bir nihilizm başlar... Yıllarda boş kelimelerle avutulmuş olan insanlar, bunları topyekün inkâra kalkar ve hepsini alay konusu yapıya girerler... Şakşaklı nutuklar, iri lâflar, şanlı teşbihler dinlenmez olur... Felâket buradadır... Kelimelerden başka dayanağı olmayan bir toplumda, kelimeler de kıymetten düştü mü, kişiler manevi bir öksüzlüğün acısını duyar, başka ikimlery özleryer.

Türkiye de henüz klişeler para ediyor... Bir polis elbisesine «Şerefli» diye bir sıfat takıyorsunuz. O elbisenin içine kim gidersen girsın şerefli oluyor... Oyca aslında o elbise üç metrelik bir kumaş, belki içindeki de kötü ruhlu bir rüşvetçidir. Bu klişeler henüz para ediyor; ediyor ama, önemli bir çoğunluk da bunları hafife almıya şaka, hat-ta alay konusu yapıya başlandı...

Kanaatimizce bir an önce kelimelerden ibaret bir doğmatizmden sıyrılmak ve geniş fikir hürriyeti içinde tez, antitez, sentez yapmak yollarını gençlere açmak gerekmektedir...

Şüpheleri kanun maddeleriyle (Devamı 8. sayfada)

Kumin'in Amerikalı Başbuğu

Alfred HITCHCOCK

Çin'deki küçük Kumin köyünün başbuğu Çung'un huzuruna çıktığım vakit, gözüme ilk çarpan şey, muazzam tunç avize oldu. Avize, yüksek kubbeli odanın tam ortasında, Çung'un başının üzerinde, yıpranmış bir ipin ucunda asılıydı.

Binlerce parça tuncun yanına işlenmesiyle bir mozayik manzarasını almış olan avize, mumlarının alevlerinin akisleriyle pırl pırl yanıyordu. Yavaşça sallandığı görür gibi oldum. En aşağı yarım ton ağırlığında olmasına rağmen, ince ve eskimış bir ipten başka desteği yoktu.

Bir an kılavuzumun gömleği ne sarılarak «Aman dikkat et! Düşüyor!» diye bağırarak gibi oldum. Fakat kılavuzum, bana dikkat edecek yerde, yerlere kadar eğilip Çince konuşmağa başlayınca aklım başıma geldi. Kumin'in başbuğuna, köyünde film çevirmeme müsaade etmesini rica ediyordum.

Kılavuzum konuşmasını bitirince kısa süren bir sessizlik oldu. Sonra Çung, ellerini kimonosunun kollarından çıkararak fasılalarla cevap vermeğe başladı.

Birdenbire zelzele oluyormuş gibi gürlemeler ve gümbürtüler duymağa başladım. Hemen geriye sıçradım; kılavuzumu da ölümden kurtarmak maksadıyla onu az daha yere yuvarlıyordum. Çung'un ayaklarının dibinde yatan köpek bile titreyen avizeden kurtulmak için korku içinde saklanacak bir delik arıyordu.

Bu sefer kendimi tutamıyarak «Dikkat edin! Düşecek!» diye haykırdım. Fakat ihtiyar başbuğ, avizeye dahi bakmıyarak konuşmasına devam ediyordu.

O esnada, binanın arkasından tren geçtiğinin ve sarsıntısının az daha avizeyi düşüreceğinin farkına vardım. Trenin gürlütüsü dinince, avize de gitgide daha yavaş sallanmağa başladı ve nihayet durdu...

Başbuğ konuşmasını bitirince tekrar ellerini kucağında kavuşturarak gözlerini kapadı. Kılavuzumun bir işaretile onu takip ettim. Binadan çıktıktan sonra, ona, «Çung, ne diye bu sallantılı avizenin altında otu-

yor Hayatının her an tehli-kede olduğunu bilmiyor mu?» dedim.

Kılavuzum omuzlarımı silkti. «Çung, çok cesur ve akıllı bir adamdır», dedi, «20 yıl evvel, komşu bir kabile, köyü zaptetmeğe karar vermiş ve boş yere kan dökülmesi için Çung'a teslim olmasını teklif etmişti. Gönderilen haberci Çung'un karışına çıkar çıkmaz, avizeyi farketmişti. Çung, teslim olması talebini şiddetle reddetmişti. Fakat haberci, Çung'un sallanan avizenin altında oturmak cesaretine o kadar hayran kalmıştı ki, kendi kabile reisine, Çung'a harp açmamasını tavsiye etti. Bu derece korku tanımayan bir öndere sahip olan kabilenin asla mağlûp olmayacağından emindi.

Kılavuzuma, Çung'un benim hakkımda neler söylediğini sordum, «Köyün yabancılar tarafından istilâ edilmesini istemiyor» diye cevap verdi.

Çung'u ziyaretimi takip eden yıllar zarfında, cesur Çinliyi sık sık hatırladım. Fakat ancak yedi yıl sonra tekrar Kumin'i ziyaret etmeğe fırsat bulabildim. Bu arada Çung'un öldüğünü ve yerine başkasının seçildiğini duymuştum.

Aynı salona girince büyük avizenin, hâlâ, büsbütün yıpranmış ipinin ucunda sallandığını gördüm. Avizenin altındaki koltukta oturan yeni başbuğ, Çung'dan çok daha genç bir adamdı. Amerika'lı olduğunu duyunca hayretler içinde kaldım.

Ona film çevirmek için Kumin'e geldiğimi izah edince, «Hay, hay, Köyümüzü istediğiniz gibi kullanabilirsiniz» diye cevap verdi.

Bir aralık, ona zihnimi kuralıyan meseleden bahis açtım. «Atalarımın âdetlerine ve dine bağlı bir Çinlinin, bu koltukta, her an ölüm tehlikesiyle başbaşa oturmasını tabii görebilirim, ama sizin ne diye bile bile bu tehlikeye atıldığınızı anlamıyorum» dedim.

Amerikalı yerinden kalktı ve beni bir köşeye çekerek, yavaşça: «30 yıl evvel buraya geldim ve memleketi derhal aşık oldum. 30 yıl evvel, Çung, beni avizeyi tutan eski ipin ortasından çelik bir tel geçirmeğe memur etmişti» dedi.

ÖYKÜ

unutulmalar

Alpay KABACALI

Açtığı kapıda boz pardüsülü, fötr şapkalı bir adam.
«Kimi aradınız?» dedi.

Adam, «Seni arıyorum L. ağabey, seni» diyor. «Tanımadın mı? Tanıyamadın, tanıyamadın, Rifki'yim ben, kardeşin Rifki...

Kardeşiymiş. Kardeşi de mi vardı? Hem de adı Rifki olan bir kardeş geliyor geçen bu vaktinde odasına. Kardeşinin Rifki olduğunu, başka kardeşleri de olduğunu unuttuğu.

Evet, bir zamanlar kardeşleri vardı, bir annesi vardı. O uzak kasabaki karlı günler, ağlaşan kardeşler... O günler, o bağırışmalar yeniden başlayabiliirdi şu Rifki kardeşinin gelişiyle. Bu, günler boyu yüksek sesle konuşulmayan odada?

Kardeşi kapıyı örtmüştü, adım adım odanın ortasına değin gelmişti. Kendisi, o uzak kasabayla birlikte geri geri yürüyor kardeşinin yüzüne bakarak.

«Hoş geldin Rifki kardeşim» dedi. Rifki, odanın tek iskemlesine göktü, dört yanına bakındı.

«Bizleri tüm unuttuysun sen, adımı da yeni duyuyor gibisin. Hasta mısın yoksa?»

«Yo, yoo... Birdenbire karşına çıkıverdin de şaşırımdı. Sa-hi kaç yıl oluyor birbirimizi görmeyeli?»

Rifki kardeşin, başka kardeşlerin gelişiyle akşamları iki saat okuduğu romandan, odasının sessizliğinden ayrılmak vardı. Kendi günlerini, ayda iki kez kavuştuğu izin günlerini yaşayamamak vardı. «Yarın izin günüm; izinli olmak, her şeye karşın, tutsak olmak demek, yine de yarın benim günüm olsun» deyip hazırladığı günler... Bu günler, hiç düşünmeksizin, ya da boş, ezici, yıkıcı hayatın, hayatının tümünü bilinçaltından geçirerek çakalıklarına, midye kabuklarına, otlara, böceklerle baktığı günler... Ve keş, kışta kendi günleri: Çiçeliyen yağmur altındaki sokaklar, yine kıyılar, gürlütlü, dumanlı, yabancı gözlerle dolu kahveler. Bu kahvelerde düşüncelere dalmak, sonra kendini bir sürü yabancı kişinin, gürlütlülerin arasında buluvermek!

Şimdiki gibi.

Kardeşi, yılları, başka kardeşleri, yaptığı işleri sayıyor. Kapı önünden yarı-yanmış mangalı getirdi, üstüne sacayağını, onun üstüne de suyla doldurduğu çaydanlığı koydu. Rifki, kestiği yerden konuşmasına başlıyor.

Kafesi dizdiği kömürlerin arasına çayın koymağa, mangalın yakmağa çabalar. Çıra is gözlerini, genzini yakar. Bir köy evinin yarı aydınlık odasındaki gür alevli ocağı, ocağın duvarlara vuran aydınlığını, bu odada ya da harıl harıl sobanın başında yudum yudum içilecek demli çayları çoktandır unuttuğudur. Bir-birbuçuk saatir anımsamağa çalıştığı benlarışte. Artan aylığı, aybaşında bir soba almasına elveriş ama kışın sonu gelmiştir. Semaver. Porselen çaydanlık bir semaver olabilir!

Marsık kokulu mangalda kaynayan suya çayı attı, mangalın kıyısındaki küllerin üstüne, demlenmeğe bıraktı.

«Sen dinleneceksin artık sekiz yıllık çaydanlık.»

Birbuçuk saat öncesi. İşyerinin dönerli kapısından çıkarken çağırıyorlar, aylığının arttığını söylüyorlar. Başını sallamış, teşekkür etmişti. Biraz da şaşırmişti. İşyerinde geçen sekiz yılın ikinci önemli değişikliği! Birincisi... Birinci değişiklik, onbeş günlük süt-beyaz kedinin ölümü değil; süt-beyazın ölüsü başında miyavlayan, ölü yavruyu yalayan anne-kediyi görmek. Görünce gülmüsemek. Kaç yıl önce, o gürlütlü kahvede kendisini kalabalığın, dumanın arasında yapıyalız buluverince gülmüsediyi gibi. İşyerinde gülmüsediyi gören otma-

mış, olmayınca da o kahvedeki bıyıklı adam gibi korkunç bir bakışla bakmamıştı.

Kardeşi de, gözlerini kendi yüzünde toplamış.

«Çayın soğuyor, iç de birer daha koyalım.» Rifki'nin gözyup Rifki'ya uzattı, su bardağının dörtte üçüne değin de kendisine koydu. Gözleri mangalın kömürlerinde, çayını yudumlayıp bitirdi. Rifki el sürmemiş kendi çayına.

«Çayın soğuyor, iç de birer daha koyalım.» Rifki'nin gözleri hep kendisinde.

«Çok mu değişmişim Rifki? Deminden beri gözünü benden ayırmadın?»

«Çok değişmişsin L. ağabey, çok... Sadri'nin ölümü bile hiç etkilemedi seni. Yıllardır ayrıyız diye birbirimizi bu değin unutmak olur mu?»

«Sadri kim?»

Sadri. Kardeşleri, Rifki'nin küçüğü. Rifki, Sadri'nin ölümünü anlatmış demin. O, duyduğu ölüm sözcüğüyle işyerindeki kediyavrusunun ölümüne gitmiş. Süt-beyaz ölüm. Gülmüsemiş. «Güllüşler perdeler insanın içini — Girebilsek o karanlık denize» (1).

«Sadri kardeşimiz öldü mü? Ne zaman öldü Sadri?»

«Hep onu anlatıyorum. Sen çay yapmağa başladığından beri.» Ayağa kalktı. «Sen çok yorgunsun L. ağabey. İstersen izin alalım sana bir ay, git, biryerlerde dinlen.»

«İyiyim ben. Gülmüsemediğime bakma. Dinlenmek de istemem. Ayda iki gün izinim yetiyor bana, ayda iki gün kendi günüm oluyor.»

Rifki, cebinden iki tane büyükçe para çıkardı, masanın üstüne koydu. Kartını da paraların üstüne bıraktı.

«Gerektiğinde ararsın beni, adresim karta yazılı.»

«Para istemem ben. Bugün aylığının arttığını söylediler. Aybaşında bir semaver alacağım, başka eksikim yok.»

«Belli olmaz, hayat bu. Hiç olmazsa bir köşeye koy. Para her zaman gereklidir kişiye.» Rifki durdu, elini öptü. «Kendine iyi bak L. ağabey. Hadi, Tanrıya emanet ol.»

Kapı kapandı.

Rifki'nin son sözleri kulaklarında yankılanıyor: «Belli olmaz, hayat bu. Hiç olmazsa bir köşeye koy. Hadi, tanrıya emanet ol». Anlama ne bu sözlerin? Hayat, sabah erken kalkıp işe gitmek, akşam odasına dönmek demek. Ayda iki gün kendi günlerini yaşamak, sevdiği romanları yeniden okumak, odasında oturup çay içmek! Belli. Evet, bir de başeğmek var, başeğmek kavramı düşünmeden. Bugünkü değişiklikler, elinden tutmak istemeleri yıllar yılı doygunlaşan yabınlığından çekip çıkarmak mı ola? Buna başeğmeyecek.

Ya Tanrıya başışlanması? Yıllar önce, kendi gününü yaşamayı düşünmediği sıralarda, izin günlerinde ne yapacağını bilemezdi. Bir kış günü, önüne çıkan sinemaya dalıvermişti. Filmin ortasında, perdedeki görüntüler yitti. Her yan karanlığa büründü. Birkaç mum yakıp perdenin önüne koydular. Bir takım seyirciler de çıkmak, kibrit yakıyorlardı. İnsanların başları büyük büyük, titrek; duvarlara, perdeye yansıyor, bir bölüğü sönen kibritle birlikte yok oluyordu. Tanrıyı bunları gördükten sonra düşünmüştü. Belki de büyüyen, yansıyan başları Tanrıya benzettiğinden. Tanrı her yerdedir demişledi çocukluğunda. Her yerde vardı ama, yerinde durmuyor, gidiyor, yok olup gidiyordu.

«Tanrı yardım eder mi ki bana? Ama ben doygunlaşan yabınlığımdan memnunum. İstemem, yardım etmesin, yabınlığımla bozmasın. Rifki gibi odama da gelmesin Tanrı.»

(1) Uğur Coşkun'un mısraları.

SABRİ SORAN

YILLARDAN SONRA

Yıllardan sonra

Yeniden başlıyorum o şiire

Sözcük sözcük değil

Kitap kitap

Karnı gittikçe büyüyen karım

Ve henüz doğmamış çocuğum

Bu kitaplarda yer alıyor

Bizimle birlikte

Hatırlıyor musun

İlk tanıştığımız gün kar yağıyordu

Asfaltın üzerine

Senin sırtında yeşil bir manto vardı Boynunda kırmızı bir atkı

Bir ebemkuşağı gibiydin

Gökleri doldurmuşsun

Yetmişyedi renkle

Ben sanatoryumdan yeni çıkmıştım

İşsizdim

Öksürüyordum

Parça parça kan geliyordu ağzımdan

Yâni açıkçası sevgilim

Veremedim

Ölecektim

Vezinli, kafiyeli şiirler yazıyordum o zamanlar

Ve ölmek istiyordum

Ama seni tanıdıktan sonra

Sana bağlandıktan sonra

Herşey değişti

Ağzımdan gelen kınların rengi bile değişti

Vezni, kafiyeyi fırlatıp attım ötelere

Ve anladım ki

Yaşamam gerekti bu acunda

Yaşamamız gerekti

İşte o zaman

Bir güçlendim

Bir güçlendim

Aldım ölüm'ü altıma

Onu çiğnedim

Onu ezdim

Onu yokettim

Karıma bak

Nasıl mutlu

Bizi böyle karşı karşıya gördüğü için

Bizi kıskanmak

Usuna gelmiyor

Çünkü biliyor ki

Biz bir insandan çok bir düşünceyiz

Bir duyguyuz

Bir düşünce ki

Yığınları sürükleyip götürür peşinden

Olumlu davranışlar içinde

Bir çiğ gibi

Bir duygu ki

«Kardeşlik» denilen şey var ya

Hani o «kardeşlik» denilen şey

İşte bu duygu onun ta kendisidir

Biz onunla düşman oluyoruz

Halk'ı sömürenlere

Yâni diyeceğim şu ki sevgilim

Senin dişiliğin

Benim erkekliğim

Solda sıfır kalıyor

Ama yine de ayıramıyorum seni

Karımdan

O kadar yakınsınız ki birbirinize

O kadar yakınız ki birbirimize

Doğacak çocuğum

Onun karnında değil

Sanki senin karnında,

Yıllardan sonra

İşte yine eleleyiz

Yüreklrimizde aynı ateş

Aynı coşku

«Pehlivan Kiraathanesi» ne mi oldu

Onu yıktılar

Yerine bir banka kondurdular amma

Karşı duvarda hâlâ o sarmaşıklar

Hâlâ o kuş sesleri

Dinle bak sevgilim

Ne kadar canlı

Ne kadar içten ötüyorlar

Sanki onlar da

Yıllar boyunca bugünü beklemişler

Bırakalım onları sevgilim

Ötsünler ötebildikleri kadar

Bu kuş seslerinin ötesinde

Bizi çağıran başka bir ses var

Bir savaş var

Dinle bak

Duyuyor musun

Bağışla beni sevgilim

Bu soruyu sana sorduğum için

Çünkü sen

Doğduğun gündenberi

Yâni ben seni tanıdığım gündenberi

Saçlarının telinden

Ayakların turnaklarına kadar

Bu savaşın içindesin

Olanca sevginle

Ve olanca öfkenle

Biliyorum

O sarmaşıklara niçin daldın böyle

O kuş sesleri

Seni alıp nerelere götürdü, biliyorum

Ne güzel pehlivan resimleri vardı

O kiraathanenin duvarlarında

Ve ne geniş pencereler

Ne güzel kar yağardı

Asfaltın üzerine

Lâpa lâpa

Ve sen

Kırmızı atkınla

Nasıl doldururdun gökleri

Bir ebemkuşağı gibi

Şimdi asfaltın üzerinde bir güneş var

Kızgın bir güneş

Yakıp kavuruyor ortalığı

Ama yine o tutku içinde o özlem

O özlem içinde o umut

İnanan insanlar

Savaşan insanlar

Barış şarkıları

Ve sonra sevgilim

Karımın gittikçe büyüyen karnı

Yâni senin karnın

Doğarak çocuğum

Çocuğumuz

ÇOCUKLARIMIZ

«Çocuklarımız» derken

Kemiklerimde bile bir titreme duyuyorum

Bunun bambaşka bir değeri

Bambaşka bir anlamı olmalı sevgilim

Onu anlatacak gücü bulamıyorum kendimde

Yazdığım şiirler

Küçülüyor

Küçülüyor

Ve çaresiz susuyorum

Ama bu susuşumun da

Kendine göre başka bir değeri

Başka bir anlamı olmalı

Ki ben bu anlam içinde

Konuşuyorum

konuşuyorum

konuşuyorum.

PETROL OFİSİ

**SİZDE PETROL OFİSİ
YÜKSEK OKTANLI BENZİNİNİ ve
YEPYENİ BİR FORMÜLE PİYASAYA SÜRDÜĞÜ
KALİBRATÖR MOTOR YAĞI'NI
KULLANINIZ.**

AYDINLARIMIZA ÇAĞRI :
GERÇEKLER POSTASI'mı daha ha-
cimli, daha mükemmel olarak sunmak di-
leğindediriz. Eksiklerimiz, özellikle maddî
koşulların etkisinden doğmaktadır. Bu ko-
nuda ve ülkemizde yürürlükte olan «adam-
sendecilik, bananeçilik» düşünüşünün ye-
nilmesine yine başvurduğumuz siz değer-
li aydınlarımızın önyak olacağına inan-
maktayız. Etkin ve mükemmel bir «Ger-
çekler Postası» yaratılmasına önemli öl-
çüde yardım edecek olan etmen, sizlerin
esirgemeyeceğinizi umduğumuz eleştirile-
riniz ve üçer liralık abone bedelleridir.
Yardımaınıza şimdiden teşekkürler.
Saygılarımızla...

AYDINLIK YAYINEVİ YAYINI GERÇEKLER POSTASI

Siyasal Gazete
Şimdilik ayda bir çıkar

Kasım 1966

Sahibi, Sorumlu yönetmeni:
Alpay KABCALI

İdare Müdürü:
Atiâ YÜCELAL

Yönetim yeri: Göknar Sok. 54
Teşvikkiye - İstanbul
Yazışma: P. K. 1116 - İstanbul

Abonesi yıllık 300 kuruştur.
Pul olarak gönderilir

İlanlar pazarlıkta alınır.

Yazılar, pul gönderilirse
cevaplandırılır, geri gönderilir.

Dizgi — Baskı :
Çelikkilt Matbaası

Kelime Doğmatizmi

(Baştarafı 5. sayfada)
le susturmaktansa, bu şüpheleri
derinliğine etüd etmekte ve fik-
kir hareketlerine hız vermekte
daha çok fayda vardır...

Bu yol, çeşitli anlayışdaki
fikir ve sanat adamlarının çık-
masına meydan verecek, kelime
lerin duvarları içine hapsedilmi
ye çalışan kafalar, gün ışığına
kavuşacaklardır.

Platon'dan beri hiç kimse in-
san ötesi kesin «absolu» gerçeğe
varamamışken, yirminci yüzyı-
lın ortasında bir takım politik
sözleri «En büyük gerçek» diye

insanların önüne atıya ve on-
lardan bu sözlerle selâm durma-
larını istemiye ne hakkımız var
dır?

Altmış yetmiş yıllık ömür
içinde her fâni, lâyemut gerçeğe
varmak için istediği yolda yürü-
mekte serbest bırakılmalıdır...
Hangi yoldan yürünürse yürün-
sün nasıl olsa o gerçek hep ay-
nı uzaklıkta kalacaktır...

Ancak medeni milletler bu
fikir yollarının serbest seçilme-
sine bizde pek sık kullanılan bir
kelimeyi veriyorlar; Hürriyet
diyorlar...

BEKLENEN

Elleriyle gözleriyle saçlarıyla davranıyor karanlığa
Aslıp kaldığımız mermer yöntemlerinde çoğalıyor
Suskun çağlar yontularında, viran kuzgunlar sandallarına
Soyutta bir gül gibi ağzelli zaman
Unutulmuş şiiri akkurtların sesleri vaktan vırağa,

Yavan ezgileri yaşamak ansızın bir yerde
Uçuşan bir cadde ortasında balonlar masallar
Beş yöne harf harf uzanan masabaşları
Bir mevsim uzaklarda beklenen bir mevsim yarı yolda
Bekleyişin sevinci gece gündüz çığlık çığığa.

Elleriyle gözleriyle saçlarıyla davranıyor karanlığa.

Eşber ŞAN

Fikirlerinizi Kabul Ettirmek

(Baştarafı 4. sayfada)
rin ortaya atılmasında bir pay vermiş o-
lursunuz. Fakat doğrudan doğruya kendi-
niz anlatırsanız fikrin sadece sizin olduğu
âş'kâr olur ve diğer şahıs tarafından pek
de kolay kabul edilmez. Fakat diğer şah-
sın bu konuda konuşmasını sayılayabilir-
seniz sizin fikrinizi yine size satması için

bir fırsat vermiş olursunuz.

Bundan sonra iş hayatınızda âmirini-
ze veya patronunuza, ev hayatında kari-
za veya kocanıza, eşinize dostunuza kabul
ettirmek istediğiniz düşünceler için bu üç
yoldan birini, ikisini veya üçünü birden
deneyiniz, başaracağınız muhakkaktır.

(Your Life'den)

GÖZLEM'in

Kasım Sayısını

Okudunuz mu?